

Klimaatverandering: nood aan grotere hemelwaterputten?

Hemelwater kan voor heel wat toepassingen ingezet worden waarvoor geen drinkwater nodig is. Door grotere hemelwaterputten te voorzien, wordt niet alleen het drinkwater bespaard, maar verminderen ook de hoeveelheden en de piekbelastingen van hemelwater in de openbare riolering bij hevige onweer.

L. Vos, B. Bleys, Buildwise

Evolutie van de neerslag

De evolutie van de neerslag in de tijd is minder uitgesproken dan die van de temperatuur. Zo neemt de jaarlijkse gemiddelde neerslag niet aanzienlijk toe, maar **wijzigt het type neerslag en de verdeling ervan over het jaar wel**.

Uit onderzoek van het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) blijkt dat de hoeveelheid neerslag in de winter in België waarschijnlijk beduidend zal stijgen. Daarnaast zullen **langere droogteperiodes** optreden, afgewisseld met doorgaans **korte maar intense neerslagbuien**. Metingen in Ukkel na 1981 laten al een duidelijke toename van het aantal dagen met hevige neerslag zien en een uitgesproken afname van de neerslag in de lente. In dit seizoen is de duur van de droogteperiodes het sterkst toegenomen.

Grotere hemelwaterputten lijken dus aangewezen te zijn zodat in de winter meer neerslag opgevangen kan worden waarmee vervolgens een groter deel van de waarschijnlijk daaropvolgende droogteperiode overbrugd kan worden.

Wetgeving ter zake

De laatste versie van de Hemelwaterverordening in het **Vlaamse Gewest** (in voege sinds 2 oktober 2023) vraagt **grotere minimale buffervolumes** voor hemelwaterputten bij onder andere eengezinswoningen (zie tabel) dan in de vorige versie (minstens 5.000 liter).

De nieuwe wetgeving eist ook dat voor alle niet-hygiënische toepassingen (wasmachine, toilet, dienstkraan in de tuin) gebruikgemaakt wordt van hemelwater. Niet alleen de putvolumes worden dus groter, maar ook het **hemelwatergebruik zal toenemen**.

Wat betekenen deze eisen tijdens een lange droogteperiode? Veronderstel een woning met vier bewoners waar een hemelwaterput van 10.000 liter geplaatst is. Uitgaande van een gemiddeld hemelwatergebruik voor dit gezin (op basis van de [cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij](#)) en van een halfvolle hemelwaterput aan de start van de droogteperiode, zou ongeveer één maand watergebruik overbrugd kunnen worden.

In het **Brusselse Hoofdstedelijke Gewest** moet de hemelwaterput minimum 33 liter hemelwater per m² dakoppervlakte in horizontale projectie kunnen opvangen. Deze wetgeving zal binnenkort echter wijzigen. Vanaf dan zal het verplicht zijn om minstens een dienstkraan en een toilet aan te sluiten op de hemelwaterput en om het volume van de put af te stemmen op de behoeften van de gebruikers.

In het **Waalse Gewest** behoort de plaatsing van een hemelwaterput tot de gemeentelijke regelgeving.

A Hemelwaterputvolumes bij eengezinswoningen volgens de Vlaamse Hemelwaterverordening.

Dakoppervlakte A (horizontale projectie)	Hemelwaterputvolume
$A < 80 \text{ m}^2$	Minimum 5.000 liter
$80 \text{ m}^2 \leq A < 120 \text{ m}^2$	Minimum 7.500 liter
$120 \text{ m}^2 \leq A < 200 \text{ m}^2$	Minimum 10.000 liter
$A \geq 200 \text{ m}^2$	100 liter/m ² of berekening op basis van gebruik